

สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

ในการดำเนินการตรวจสอบคำร้อง

ที่กล่าวหาว่ามีการกระทำความผิด

และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรม

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สิทธิในกระบวนการยุติธรรมในกรณีการตรวจสอบคำร้อง
ที่กล่าวหาว่ามีการกระทำความผิด และการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่น
ที่ไร้มนุษยธรรม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ISBN 978-616-7213-06-4

ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์
นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ
ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์
จรัส พากเพียร

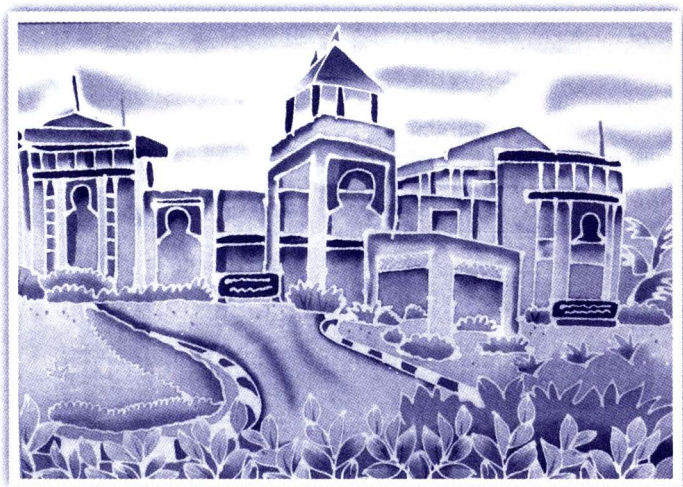
คณะผู้จัดทำ บุญเกื้อ สมนึก
ชนินทร์ เกตุปราษฎ์
นงเยาว์ อบสุวรรณ
กิตติพร บุญอ่ำ

รูปปก ขอบขอบคุณ
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

พิมพ์ครั้งที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔

จำนวนที่พิมพ์ : ๒,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารบี ชั้น ๖ และ ๗
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๐๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๕๖๓
สายด่วนร้องเรียน ๑๓๗๗
E-mail : help@nhrc.or.th
ข้อมูลเพิ่มเติม www.nhrc.or.th

สิทธิในกระบวนการยุติธรรม
ในกรณีการตรวจสอบคำร้อง
ที่กล่าวหาว่ามีการกระทำความ
และการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่น
ที่ไร้มนุษยธรรม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“การกระทำที่ถือว่าเป็นการทรمان
ในทางสากล คือ การกระทำใด ๆ ที่ทำอย่างจงใจ
เพื่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทรमानทางกาย
หรือจิตใจต่อบุคคล เพื่อตอบสนองเป้าหมาย
ของการสอบสวนทางอาญาและเพื่อเป็นการข่มขู่
เป็นการลงโทษบุคคล เป็นมาตรการป้องกัน เป็นบท
ลงโทษ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ การทรमान
จึงเป็นการใช้วิธีการใด ๆ ต่อบุคคล เพื่อลบลู่
บุคคลผู้เป็นเหยื่อ หรือลดทอนศักยภาพทางกาย
หรือจิตใจ แม้่วาวิธีการเหล่านั้นอาจไม่ทำให้เกิด
ความเจ็บปวดทางกายหรือจิตใจ ก็ตาม การทรमान
มีหลายรูปแบบ เช่น การช็อตด้วยไฟฟ้า การใช้เท้า
เหยียบย่ำ การบังคับให้อยู่ในท่วงท่าที่สร้างความ
เจ็บปวด การทุบตี การข่มขืน การทำให้ขาดอากาศ
หายใจ การใช้บุหรี่จี้ การบังคับไม่ให้รับประทานอาหาร
ไม่ให้หลับนอน และไม่ให้อ่านหนังสือ การข่มขู่
คุกคามในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น ”

ฟ้า

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและรายงานการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอแนะนโยบายต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในการนี้ กสม. ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ และได้กำหนดยุทธศาสตร์เรื่องความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการที่ใช้พื้นที่เป็นตัวกำหนด

เหตุการณ์รุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๗ ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) ระบุว่าสาเหตุของปัญหาเกิดจากเงื่อนไข ๓ ประการ ได้แก่ (๑) เงื่อนไขเชิงบุคคล คือ การใช้อำนาจทางการปกครองเกินขอบเขต การใช้ความรุนแรงของผู้ก่อความไม่สงบและการตอบโต้ฝ่ายรัฐด้วยความรุนแรง (๒) เงื่อนไขเชิงโครงสร้าง คือ ความไม่เป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมและความอ่อนแอทางเศรษฐกิจ และ (๓) เงื่อนไขทางวัฒนธรรม คือ ลักษณะเฉพาะของศาสนาและชาติพันธุ์ของประชาชนในพื้นที่ และนับตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ จนถึงปี ๒๕๕๓ มีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นรวม ๑๑,๕๒๓ ครั้ง มีผู้เสียชีวิต ๔,๓๗๐ ราย บาดเจ็บ ๗,๑๓๖ ราย ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงมีทั้งประชาชนที่นับถือทั้งศาสนาพุทธและอิสลาม และเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งฝ่ายตำรวจ ฝ่ายทหาร และฝ่ายพลเรือน

กสม. ได้รับคำร้องเรียนเรื่องความไม่เป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมสำหรับพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ในรูปแบบต่างๆ จำนวนมาก กสม. จึงได้ส่งคำร้องเหล่านี้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รับทราบในคำร้อง ตรวจสอบข้อเท็จจริง

จากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกร้อง หามาตรการแก้ไขตามเงื่อนไขและสาเหตุของปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นปัญหาจากเงื่อนไขด้านบุคคล ด้านโครงสร้างหรือด้านวัฒนธรรมในมิติและบริบทต่างๆ

เอกสารฉบับนี้เป็นการสรุปรวมคำร้องในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเป็นการเฉพาะ ในการดำเนินการตรวจสอบคำร้องที่มีการกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสิ้น ๓๔ คำร้อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจได้เข้าใจถึงกระบวนการตรวจสอบการละเมิดสิทธิและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมของ กสม. และเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตรวจสอบ และดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามมาตรการที่ กสม. กำหนดไว้ รวมทั้งเพื่อให้มาตรการเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะที่ กสม. กำหนดให้รัฐได้รับการปฏิบัติ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแนวทางการดำเนินนโยบายและแนวทางการทำงานในระยะยาวต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพ

กสม. หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้พิจารณาให้เป็นไปตามกรอบในกลไกของการป้องกัน การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตลอดจนการเยียวยา เพื่อเป็นหลักประกันให้กับประชาชนรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการประสานความร่วมมือ เพื่อมิให้มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี โดยมีเป้าประสงค์มิให้คำร้องในลักษณะนี้เพิ่มขึ้น หากมีการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คำร้องในลักษณะนี้จะลดลง และเกิดความเข้าใจมากขึ้น รวมทั้งขจัดเงื่อนไขที่จะสร้างความไม่เป็นธรรมได้เป็นอย่างดี

ศ.อมรา พงศาพิชญ์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สารบัญ

๑

กสม. ๒๒

รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๒

๑. ความเป็นมา

๓

๒. การพิจารณาคำร้อง

๓

๓. การตรวจสอบ

๔

๔. กฎหมาย ระเบียบ และพันธกรณีระหว่างประเทศ
ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

๑๕

๕. สรุปข้อเท็จจริงและคำชี้แจง

๔๕

๖. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕๗

๗. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕๙

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๖๒

(สำเนา) ประกาศแต่งตั้งประธานกรรมการ
และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (พระปรมาภิไธย)
ภูมิพลอดุลยเดช ประ.

๖๔

การร้องเรียนเมื่อถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

๖๕

กระบวนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

กสม. ๒
รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

(เอกสารใช้สำหรับจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มของ กสม.)

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๒๓๗๕ - ๓๐๘/๒๕๕๓

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีการตรวจสอบคำร้อง
ที่กล่าวหาว่ามีการกระทำความผิด และการปฏิบัติหรือ
การลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรม ในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้

ผู้ร้อง ผู้เสียหาย และองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน
จำนวน ๓๔ กรณี

ผู้ถูกร้อง เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากประชากรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม ซึ่งมีภูมิหลังในทางประวัติศาสตร์ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานได้ถูกมองว่าเป็นคนกลุ่มน้อยในประเทศไทย และมีความรู้สึกถูกกีดกันด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม จนกระทั่งนำมาสู่ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงที่ผ่านมา โดยปัจจัยที่สำคัญหนึ่งซึ่งสะสมมานานและทำให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าว คือ การกล่าวหาว่ามีการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในช่วงปี ๒๕๔๗ ถือว่าเป็นการปะทุของเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งสำคัญ และทำให้มีเหตุการณ์รุนแรงอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การที่รัฐบาลหรือฝ่ายความมั่นคงประกาศเขตพื้นที่กฏอัยการศึก ตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พุทธศักราช ๒๕๕๗ และการใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นกลไกหนึ่งในการป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ความรุนแรง และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับการร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำทารุณกับผู้ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจหลายกรณี

การกระทำที่ถือว่าเป็นการทรมานในทางสากล คือ การกระทำใด ๆ ที่ทำอย่างจงใจเพื่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทรมานทางกายหรือจิตใจต่อบุคคล เพื่อตอบสนองเป้าหมายของการสอบสวนทางอาญา

และเพื่อเป็นการข่มขู่ เป็นการลงโทษบุคคล เป็นมาตรการป้องกัน เป็นบทลงโทษ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ การทรมานจึงเป็นการใช้วิธีการใด ๆ ต่อบุคคล เพื่อลบล้างบุคคลผู้เป็นเหยื่อ หรือลดทอน ศักยภาพทางกายหรือจิตใจ แม้ว่าวิธีการเหล่านั้นอาจไม่ทำให้เกิด ความเจ็บปวดทางกายหรือจิตใจ ก็ตาม การทรมานมีหลายรูปแบบ เช่น การช็อตด้วยไฟฟ้า การใช้เท้าเหยียบย่ำ การบังคับให้อยู่ในท่วงท่า ที่สร้างความเจ็บปวด การทุบตี การข่มขืน การทำให้ขาดอากาศหายใจ การใช้บูหรี่จี้ การบังคับไม่ให้รับประทานอาหาร ไม่ให้หลับนอน และไม่ ให้สื่อสาร การข่มขู่คุกคามในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น โดยในช่วงตั้งแต่ ได้รับคำร้องมาในปี ๒๕๕๐ ถึง เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนที่มีลักษณะเข้าข่ายของการ กระทำทรมานในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๓๔ คำร้อง

๒. การพิจารณาคำร้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงรับไว้พิจารณาว่า มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือไม่ อย่างไร และควรมีมาตรการ การแก้ไขปัญหา รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายประการใด

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาศัยอำนาจในการ ตรวจสอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

แห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป และตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยมีสาระสำคัญของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

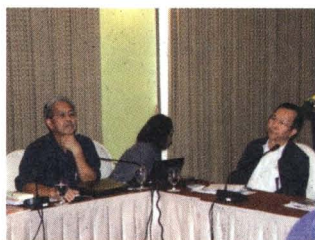
มาตรา ๒๕ มีสาระสำคัญที่ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจแจ้งไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่ถูกอ้างว่าเป็นผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือบุคคลหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๒๘ มีสาระสำคัญว่า เมื่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว หากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่าการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๒ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สามารถแจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็น หรือส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีอำนาจเรียกบุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการ
 สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายประณูญ สุวรรณศักดิ์ รองเลขาธิการฯ ประชุม
 ร่วมกับคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ ภาคใต้ เมื่อวันที่ ๑๑-๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓
 โรงแรม ซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายแพทย์ธีรพันธุ์ พัทธสีขระ นายไพฑูรย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายประจัญ สุวรรณภักดี รองเลขาธิการฯ ประชุม
ร่วมกับคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ ภาคใต้ เมื่อวันที่ ๑๑-๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓
โรงแรม ซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

มาให้ถ้อยคำหรือส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาได้

จากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฯ ข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการชายแดนภาคได้ขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจในการรณรงค์เพื่อต่อต้านการทรมานดำเนินการตรวจสอบ ต่อมาได้มอบหมายให้ คณะอนุกรรมการชายแดนภาคได้ดำเนินการตรวจสอบต่อไป สรุปข้อเท็จจริง และการรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับกรณีร้องเรียน ต่าง ๆ ตามลักษณะ ดังนี้

๑. การเชิญผู้เสียหาย ผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และหน่วยงานมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจา

๒. มีหนังสือให้ผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และหน่วยงานมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจา

๓. การลงพื้นที่พบผู้เสียหายเพื่อสอบถามคำ และตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

๔. การตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังผู้ต้องสงสัย ณ สถานที่ถูกควบคุมตัว

๕. จัดทำข้อเสนอจากการตรวจเยี่ยมผู้ต้องสงสัยที่ถูกจับกุม และควบคุมตัวตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

๖. จัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการซ้อมทรมานกับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. กฎหมาย ระเบียบ และพันธกรณีระหว่างประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาตรวจสอบปัญหาการซ้อมทรมานที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี มาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พุทธศักราช ๒๕๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

๒๕๕๐

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใด เพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย มีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อให้สั่งระงับหรือเพิกถอนการกระทำ เช่นว่านั้น รวมทั้งจะกำหนดวิธีการตามสมควรหรือการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้

มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(๕) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญา มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ส่วนค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคี เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๙

ข้อ ๒ ข้อ ๓ ย่อย รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะ

(ก) ประกันว่า บุคคลใดที่สิทธิหรือเสรีภาพของตนซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้ถูกละเมิด ต้องได้รับการเยียวยาอย่างเป็นผลจริงจัง โดยไม่ต้องคำนึงว่าการละเมิดนั้นจะถูกกระทำโดยบุคคลผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่

(ข) ประกันว่า บุคคลใดที่เรียกร้องการเยียวยาดังกล่าว ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาจากฝ่ายตุลาการ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่าย

นิติบัญญัติที่มีอำนาจ หรือจากหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ โดยระบบกฎหมายของรัฐและจะพัฒนาหนทางการเยียวยาด้วย กระบวนการยุติธรรมทางศาล

(ค) ประกันว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต้องบังคับการให้การ เยียวยานั้นเป็นผล

ข้อ ๖ ข้อ ๑ ย่อย มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิด สิทธินี้ต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย บุคคลจะต้องไม่ถูกทำให้เสียชีวิตโดยอำเภอใจ

ข้อ ๗ บุคคลจะถูกทรมาน หรือได้รับการประติบัติ หรือการ ลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้ามิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลจะถูกใช้ในการทดลองทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์ โดยปราศจากความยินยอมอย่างเสรีของบุคคลนั้นมิได้

ข้อ ๙ ข้อ ๓ ย่อย บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวในข้อหา ทางอาญา จะต้องมีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีภายในเวลาอันสมควร หรือได้รับการปล่อยตัวไป มิให้ถือเป็นหลักทั่วไปว่าจะต้องควบคุมบุคคล ที่รอการพิจารณาคดี แต่ในการปล่อยตัวอาจกำหนดให้มีการประกัน ว่าจะมาปรากฏตัวในการพิจารณาคดี ในขั้นตอนอื่นของกระบวนการ พิจารณา และจะมาปรากฏตัวเพื่อการบังคับตามคำพิพากษา เมื่อถึง วาระนั้น

ข้อ ๙ ข้อ ๕ ย่อย บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือถูกควบคุมโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน

อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำแย่ศักดิ์ศรี ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีผลใช้ บังคับกับประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายประณู สุวรรณภักดี รองเลขาธิการฯ
ประชุมร่วมกับอธิบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับ
การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เมื่อวันที่ ๑๑-๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายประณูญ สุวรรณภักดี รองเลขาธิการฯ ประชุมร่วมกับจุฬารายมนตรี เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๑๑-๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ สำนักงานจุฬารายมนตรี จังหวัดสงขลา

ข้อ ๑ ข้อ ๑ ย่อย เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “การทรมาน” หมายถึง การกระทำใดก็ตามโดยเจตนาที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานอย่างสาหัส ไม่ว่าทางกายหรือทางจิตใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือจากบุคคลที่สาม การลงโทษบุคคลนั้นสำหรับการกระทำ ซึ่งบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามกระทำหรือถูกสงสัยว่าได้กระทำ หรือเป็นการข่มขู่ให้กลัวหรือเป็นการบังคับขู่เข็ญบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม หรือเพราะเหตุผลใด ๆ บนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใด เมื่อความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานนั้นกระทำโดย หรือด้วยการข่มขู่ หรือด้วยความยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าพนักงานของรัฐหรือของบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจาก หรืออันเป็นผลปกติจาก หรืออันสืบเนื่องมาจากการลงโทษทั้งปวงที่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๒ ข้อ ๑ ย่อย ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินมาตรการต่าง ๆ ทางนิติบัญญัติทางบริหาร ทางตุลาการ หรือมาตรการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิผล เพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำการทรมานในอาณาเขตใดซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน

ข้อ ๒ ย่อย ไม่มีพฤติการณ์พิเศษใด ไม่ว่าจะเป็นภาวะสงครามหรือสภาพคุกคามที่จะเกิดสงคราม การขาดเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ หรือสภาวะฉุกเฉินสาธารณะอื่นใดที่ยกขึ้นมาเป็นข้ออ้างที่มีเหตุผลสำหรับการทรมานได้

ข้อ ๓ ย่อย คำสั่งจากผู้บังคับบัญชาหรือจากทางการ ไม่สามารถยกขึ้นเป็นข้ออ้างที่มีเหตุผลสำหรับการทรมานได้

รวมทั้งข้อบทอื่น ๆ ของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานฯ ที่รัฐภาคีมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติเพื่อป้องกันการทรมานฯ นำผู้

กระทำความผิดมาลงโทษ และเยียวยาผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการทรมานฯ

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายฐานขึ้นตำระหว่างประเทศอีกหลายฉบับที่เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อนักโทษ การใช้อาวุธโดยเจ้าหน้าที่ที่ใช้บังคับกฎหมาย การปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุมและควบคุมตัว ฯลฯ เช่น ประมวลระเบียบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ๑๙๗๙ หลักการพื้นฐานว่าด้วยการใช้กำลังบังคับและอาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ๑๙๙๐ และหลักการในการสอบสวนหรือแสวงหาหลักฐานอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการกระทำความผิดและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ๒๐๐๐ เป็นต้น

บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา แม้จะยังไม่มีกรอบวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ตามอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานฯ โดยยังไม่มีข้อหาความผิดฐานทรมาน แต่ก็มีข้อหาความผิดอื่น ๆ ที่รัฐสามารถเอาตัวเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิดมาลงโทษได้ในระดับหนึ่ง เช่น ข้อหาความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ (มาตรา ๑๕๗) ข้อหาความผิดฐานทำร้ายร่างกาย (มาตรา ๒๕๖) ข้อหาทำร้ายร่างกายโดยการทรมาน (มาตรา ๒๕๖ ประกอบมาตรา ๒๘๔ (๕)) เป็นต้น

บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดโดยยึดหลักเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเคร่งครัด

พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พุทธศักราช ๒๔๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

แม้ว่ากฎหมายและการบังคับใช้จะทำให้ผู้ต้องสงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับ ความไม่สงบต้องตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกซ้อมทรมานฯ ก็ตาม แต่การบังคับใช้กฎหมายพิเศษทั้งสองฉบับนี้ ก็ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของหลักการสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งก็ได้ให้อำนาจ แก่เจ้าหน้าที่ที่จะกระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยการซ้อมทรมานได้

๕. สรุปข้อเท็จจริงและคำชี้แจง

กรณีที่มีผู้ร้อง ผู้เสียหาย และองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ กล่าวหาว่า ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการซ้อมทรมานอันเป็น การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่สำคัญและอยู่ในความสนใจของหน่วยงาน ด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะ ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยี ศักดิ์ศรี เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

มีผลให้ประเทศไทย ต้องจัดทำรายงานสถานการณ์การ ดำเนินการตามอนุสัญญาดังกล่าวเสนอไปยังคณะกรรมการอนุสัญญาฯ ของสหประชาชาติ โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวง ยุติธรรมเป็นผู้ดำเนินการจัดทำรายงานดังกล่าว ทั้งนี้ นอกเหนือจาก รายงานฯ ซึ่งจัดทำโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ก็เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่ต้อง จัดทำรายงานคู่ฉบับ (Shadow report) เพื่อเสนอไปยังคณะกรรมการ อนุสัญญาฯ ของสหประชาชาติ เช่นเดียวกัน

๕.๑ สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้อง

เพื่อให้เห็นภาพรวมสถานการณ์การซ้อมทรมานที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการตรวจสอบเรื่องราวร้องเรียนกรณีการกระทำทรมานในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างและนำไปสู่การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ตามที่มีคำร้องขอให้ดำเนินการ จำนวน ๓๔ คำร้อง ดังนี้

๑) คำร้องที่ ๑๐๒/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ผู้เสียหายถูกนำตัวไปสอบสวนที่ค่ายทหารแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา เกี่ยวกับคดีปล้นปืนที่ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จังหวัดนราธิวาส เมื่อปี ๒๕๔๗ โดยระหว่างถูกควบคุมตัว ถูกเจ้าหน้าที่ทหารข่มขู่เพื่อได้รับสารภาพ และทำร้ายร่างกายด้วยการเตะที่ท้อง ขกที่ใบหน้า ใช้เหล็กฉาบสร้างบ้านกระแทกบนศีรษะหลายครั้ง มีการใช้ไฟฟ้าช็อตและใช้บุหรีจี้ตามร่างกาย และนำสนับมาล่ามโซ่ไว้ใกล้ ๆ

๒) คำร้องที่ ๒๔๗/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๐ ถูกเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจจับกุมในคดีมีส่วนเกี่ยวข้องกับการฆ่าตัดคอ และนำตัวไปควบคุมไว้ที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี โดยถูกเจ้าหน้าที่สอบสวนทำร้ายร่างกายด้วยการขกเตะ และถีบที่หน้าอก รวมทั้งบังคับให้ลงชื่อในกระดาษเพื่อรับสารภาพ นอกจากนี้ได้ถูกนำตัวไปไว้ในเต็นท์กลางแจ้งแล้วปิดเต็นท์ และจุดไฟเผาเปลือกมะพร้าวไว้ด้านในเต็นท์

๓) คำร้องที่ ๒๕๘/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า ถูกจับกุมในข้อหาร่วมกันเผาโรงเรียน และขโมยเครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนบ้านป่าหวัง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๙ - ๑๑ เมษายน ๒๕๕๐ ทั้งสองคน ถูกส่งตัวไปควบคุมที่ศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายประณู สุวรรณกัณฑ์ รองเลขาธิการฯ
แสดงความยินดีกับ นายอาคิส พิทักษ์คุมพล ในโอกาสที่ได้รับโปรดเกล้าฯ
ให้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑-๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓
ณ สำนักงานจุฬาราชมนตรี จังหวัดสงขลา

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพฑูลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนายประณู สุวรรณภักดี รองเลขาธิการฯ ประชุม
ร่วมกับผู้พิพากษา หัวหน้าศาล จังหวัดสงขลา และคณะ เพื่อปรึกษาหารือ
เกี่ยวกับการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่
๑๑-๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๙ จังหวัดสงขลา

ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี เป็นเวลา ๗ วัน ระหว่างการควบคุมถูกเจ้าหน้าที่ซ้อมทรมานจนได้รับบาดเจ็บและฟันหัก

๔) คำร้องที่ ๔๕๒/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า เหตุเกิดที่หมู่ ๕ ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา โดยเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ เจ้าหน้าที่ทหารสังกัดกรมทหารพรานที่ ๔๑ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ได้ควบคุมตัวผู้เสียหายไป ต่อมาวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรบันนังสตา ได้แจ้งญาติให้ไปรับศพผู้เสียหายที่โรงพยาบาลศูนย์ยะลา โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งว่า ผู้เสียหาย ถูกคนร้ายยิงเสียชีวิต แต่จากการตรวจสอบพบว่า นอกจากบาดแผลที่ถูกยิงแล้ว มีบาดแผลอื่น ๆ ที่เกิดจากของแข็งไม่มีคมหลายแห่งทำให้ปอดช้ำและซีโครงหัก

๕) คำร้องที่ ๔๕๓/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เจ้าหน้าที่ทหารจากหน่วยเฉพาะกิจ ๑ จังหวัดยะลา และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรปะแต ได้เข้าจับกุมผู้เสียหาย ที่บ้านจาเราะซิโปะ หมู่ที่ ๕ ตำบลสะเอะอำเภอกงหรา จังหวัดยะลา ในคดีมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ยิงราษฎรที่โดยสารรถตู้สายเบตง-หาดใหญ่ โดยภายหลังจากการจับกุมนั้น ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัสและเสียชีวิตในเวลาต่อมา จากการสังเกตสภาพศพพบว่า ใบหน้าบวมช้ำ ศีรษะมีรอยช้ำ บริเวณกกหูมีรอยเขียวช้ำ ซึ่งญาติเชื่อว่าถูกซ้อมทรมานในระหว่างการถูกควบคุมตัว

๖) คำร้องที่ ๔๕๔/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๐ ผู้เสียหายถูกยิงด้วยอาวุธปืนเสียชีวิต หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ทหารหน่วยเฉพาะกิจที่ ๓๑ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ได้เข้าปิดล้อมมัสยิดอิสลามียะห์ บ้านโอบาตู ตำบลสุเต็ง อำเภอสูโงปาตี จังหวัดนราธิวาส และมีการค้นหาและติดตามจับกุมผู้ต้องสงสัยกรณีดังกล่าว และใช้ปืนยิงที่ขาของผู้อื่น เป็นเหตุให้

เสียชีวิต และมีการทำร้ายร่างกายผู้ซึ่งเป็นผู้มีสติไม่สมประกอบ

๗) คำร้องที่ ๗๔๓/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ เจ้าหน้าที่ทหารจากค่ายหน่วยเฉพาะกิจอาเส็น ตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานี ตำรวจบาเจาะ ตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ควบคุมตัวผู้เสียหายไว้ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในระหว่างถูกควบคุมตัวถูกเจ้าหน้าที่ซ้อมได้รับบาดเจ็บสาหัส ต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศูนย์ยะลา

๘) คำร้องที่ ๗๖๖/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจ เข้าตรวจค้นบ้านของผู้เสียหาย ที่หมู่ที่ ๙ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และถูกนำตัวไปที่ศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี โดยถูกเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวในห้องมืดอย่างมืดชิด เพียงลำพัง มีอากาศน้อย และไม่มีแสงสว่าง มีเพียงห้องน้ำอย่างเดียว นอกจากนี้ ถูกซ้อมทรมานด้วยการตบตีด้วยของแข็ง ตะเข็บบริเวณลำตัว และข่มขู่จะฆ่าหากไม่ลงชื่อรับสารภาพ ในคดีก่อความไม่สงบ

๙) คำร้องที่ ๘๒๓/๒๕๕๐ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้เสียหายรวมแปดคน ถูกเจ้าหน้าที่ทหารจับกุมที่บ้านโคก หมู่ที่ ๕ ตำบลจวบ อำเภोजะโฮร์อง จังหวัดนราธิวาส แล้วนำตัวไปควบคุมที่ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จังหวัดนราธิวาส (ค่ายปิเหล็ง) ในระหว่างถูกควบคุมตัว ผู้เสียหายทั้งแปดคนถูกเจ้าหน้าที่ซ้อมทรมาน ทำร้ายร่างกาย ทำให้ได้รับบาดเจ็บตามร่างกาย

๑๐) คำร้องที่ ๓๑/๒๕๕๑ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๐ ได้มีกลุ่มคนร้ายลอบยิงครูโรงเรียนบ้านป่าทุ่ง

จังหวัดปัตตานี หลังจากนั้นประมาณ ๑ เดือน เจ้าหน้าที่ทหาร (ไม่ทราบสังกัด) ได้ใช้อำนาจตามกฎหมายการศึกษจับกุมผู้เสียหาย ไปสอบสวน โดยระหว่างการสอบสวนถูกบังคับให้ถอดเสื้อผ้า ถูกราดน้ำ และให้อยู่ในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศในอุณหภูมิต่ำมาก ๆ นอกจากนี้ ได้ถูกทำร้ายร่างกายด้วยการตบศีรษะ และถีบหน้า

๑๑) คำร้องที่ ๖๓/๒๕๕๑ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๑ เจ้าหน้าที่ทหารจากหน่วยเฉพาะกิจที่ ๑๑ ได้ตรวจค้น หอพักนักศึกษาและจับกumnักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และสถาบันการพลศึกษา ในข้อหาเมียเสพติดและอาวุธปืนไว้ในครอบครอง รวมเจ็ดคน โดยใช้ความรุนแรงในลักษณะการซ้อมทรมาน และควบคุมตัวไว้ที่ศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๑ เจ้าหน้าที่ชุดเดียวกัน ได้ทำการจับกumnักศึกษา เพิ่มอีกสองคน โดยมีการซ้อมนักศึกษาดังกล่าว ให้รับสารภาพ

๑๒) คำร้องที่ ๔๔๕/๒๕๕๑ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ เจ้าหน้าที่ได้เข้าจับกumnักศึกษายไปควบคุมที่ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า จังหวัดยะลา (ปัจจุบัน เปลี่ยนเป็นศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้) ถูกเจ้าหน้าที่หน่วยเฉพาะกิจทหารพรานที่ ๔๓ ทำร้ายร่างกายให้รับสารภาพ โดยได้รับบาดเจ็บที่ข้อศอกและหัวเข่า

๑๓) คำร้องที่ ๔๔๗/๒๕๕๑ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑ ผู้เสียหาย กับพวกรวมสี่คน เป็นราษฎรหมู่ที่ ๔ ตำบลเขาตูม อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรยะรัง ควบคุมตัวโดยไม่ทราบสาเหตุ ขณะที่ถูกนำตัวขึ้นรถยนต์ไปที่สถานีตำรวจภูธรยะรัง ระหว่างทางผู้เสียหาย ถูกเจ้าหน้าที่ซ้อมจนได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งขณะที่ถูกควบคุมตัวอยู่ที่สถานีตำรวจ ภูธรยะรังเป็นเวลา ๓ วัน ก็ถูกซ้อมจนได้รับบาดเจ็บสาหัส ได้แก่

เลือดออกจุมูกและใบหู และซีโครงได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนัก

๑๔) คำร้องที่ ๕๑๗/๒๕๕๑ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๑ขณะที่ผู้เสียหายกำลังขับรถยนต์อยู่ในพื้นที่อำเภอมาบยอ จังหวัดปัตตานี ได้มีรถยนต์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรบ้านไสร่ง ขับสวนมา และยิงปืนขึ้นฟ้า เป็นเหตุให้ผู้เสียหายตกใจกลัวหยุดรถแล้ววิ่งลงไปในทุ่งหญ้า จากนั้นเจ้าหน้าที่ทหารได้เข้ามาจับกุมตัวผู้เสียหาย พร้อมอาวุธปืนสงครามของกลาง จำนวน ๒ กระบอก ซึ่งในขณะที่ทำการจับกุมเจ้าหน้าที่ทหารได้ทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย

๑๕) คำร้องที่ ๒๔/๒๕๕๒ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๒ เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง ได้เข้าปิดล้อมพื้นที่เพื่อตรวจค้นหมู่บ้านบาโงกาญ ตำบลเมาะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ปรากฏว่า มีผู้ถูกยิงเสียชีวิต และเจ้าหน้าที่ได้ควบคุมตัวผู้เสียหายไปสอบสวนที่ค่ายกองพลทหารราบที่ ๑๕ จังหวัดปัตตานี โดยระหว่างการสอบสวน ถูกทำร้ายร่างกายเพื่อได้รับสารภาพว่าเป็นสมาชิกของขบวนการก่อการร้าย ด้วยการตบที่กกหู ใช้มือทุบศีรษะ และเตะหัวเข้า

๑๖) คำร้องที่ ๒๗/๒๕๕๒ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๒ ผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ทหารจับกุมและนำตัวไปสอบสวนที่หน่วยเฉพาะกิจ ๑๑ จังหวัดยะลา โดยอ้างว่าผู้เสียหายเป็นสมาชิกแนวร่วมกลุ่มอาร์ เค เค จากนั้นถูกส่งตัวไปควบคุมตัวที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี และถูกขังในห้องมืด ๓ ชั่วโมง

๑๗) คำร้องที่ ๘๙/๒๕๕๒ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนจากค่ายนเรศวร จังหวัดยะลา จับกุมตัวไปสอบสวนในข้อหา

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะ
เข้าเยี่ยมชมักโทษเรือนจำกลาง จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๘-๑๑ เมษายน ๒๕๕๓

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพบูลย์ วรรณไพฑูรย์ กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายประณูญ สุวรรณภักดี รองเลขาธิการฯ
แพทย์หญิงคุณหญิงภรณ์ทิพย์ ไรจนสุนันท์ กรณีความรุนแรงใน ๓ จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ครั้งที่ ๖/๕๓ ณ ห้องประชุม
๗๐๙ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่บ้านอิจิง จังหวัดยะลา เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน และเจ้าหน้าที่หน่วยเฉพาะกิจที่ ๑๕ ได้ทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย มีรอยฟกช้ำตามร่างกาย

๑๘) คำร้องที่ ๑๔๔/๒๕๕๒ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจ สถานีตำรวจภูธรหนองจิก ได้ตรวจค้นบ้านเลขที่ ๑๑๗ หมู่ที่ ๕ ตำบลโปโละบูโย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และจับกุมผู้เสียหาย กับพวกรวมสามคนไปควบคุมและสอบสวนที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี เจ้าหน้าที่สอบสวนได้บังคับให้ดื่มน้ำคล้ายน้ำมัน ทำให้เกิดอาการปวดท้องอย่างรุนแรง ต้องเข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาลศูนย์ยะลา ต่อมาถูกสอบสวนอีกครั้งตั้งแต่วันที่ ๑๗.๐๐ ถึง ๐๓.๐๐ น. รวมเป็นเวลา ๑๐ ชั่วโมง โดยไม่ได้พัก

๑๙) คำร้องที่ ๗๐๕/๒๕๕๒ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ทหารเชิญตัวไปสอบถามกรณีปิ่นของเจ้าหน้าที่ทหารที่โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดปัตตานี หายไปหลายกระบอก ผู้เสียหายถูกนำตัวไปสอบถามที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร โดยใช้กระบวนการซักถามด้วยระยะเวลายาวนานโดยไม่มีการพักทั้งเวลากลางวันและกลางคืนติดต่อกันกว่า ๑๘ ชั่วโมง ทำให้มีอาการเครียดอย่างหนัก เจ้าหน้าที่ได้ส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลค่ายอิงคยุทธบริหาร และโรงพยาบาลโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ตามลำดับ

๒๐) คำร้องที่ ๒๙/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า ผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ทหารประจำฐานปฏิบัติการค่ายวัดดินเสมอ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ควบคุมตัวไปค่ายอิงคยุทธบริหาร เพื่อสอบสวนเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓ ญาติได้เดินทางไปเยี่ยมผู้เสียหาย แจ้งว่า ถูกเจ้าหน้าที่ทหารสอบสวนในห้องที่มีอุณหภูมิต่ำมาก โดยให้สวมใส่เพียงกางเกงชั้นใน

เพียงตัวเดียว นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ทหารได้ข่มขู่ว่าหากไม่รับสารภาพ จะถูกทำร้าย

๒๑) คำร้องที่ ๕๖/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๓ ผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธร เมืองยะลา จับกุมตัวในข้อหาก่อเหตุระเบิดที่หน้าโรงพยาบาลศูนย์ยะลา และยิงคนบริเวณตลาดเก่า ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยถูกส่งตัวไปควบคุมที่ค่ายทหารหน่วยเฉพาะกิจที่ ๑๑ ในระหว่างที่ถูกควบคุมตัวได้ถูกเจ้าหน้าที่ทหารทำร้ายร่างกายเพื่อได้รับสารภาพ ตามข้อกล่าวหา ด้วยการใช้มือตบบริเวณกรามด้านซ้าย ทูบกลาง ศีรษะเข้าเตีตที่หน้าท้อง ใช้เท้าถีบบริเวณหน้าอกข้างซ้ายจนเป็นรอยขีด และถูกตบบริเวณก้นด้านซ้าย

๒๒) คำร้องที่ ๙๔/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ทหารไม่ทราบสังกัดและจำนวน ได้เข้าปิดล้อมและตรวจค้นบ้านคลองและ หมู่ที่ ๓ ตำบลบาเราะใต้ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส และได้ควบคุมตัวผู้เสียหายรวมห้าคน ไปที่หน่วยเฉพาะกิจฐานปฏิบัติการโรงประปาบาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ทหารขุดจับกุมทำร้ายร่างกาย เช่น เตะตามลำตัว บางรายมีรอยฟกช้ำบริเวณแก้มด้านขวา เป็นต้น

๒๓) คำร้องที่ ๑๕๒/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ทหารได้เข้าปิดล้อมและตรวจค้นบ้านเลขที่ ๓๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลบาเราะใต้ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ได้นำตัวผู้เสียหายไปควบคุมที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร และสอบสวนในห้องเย็นตั้งแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๐.๐๐ น. ของวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และถูกซ้อมด้วยการตบหน้า ถูกถีบ และต่อยหน้าท้องโดยไม่ถือครองเท้าให้ลูกนั่ง ตั้งแต่วันที่ ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่สอบสวนยังได้ใช้ถุงดำ

คลุมหัวจนเกือบขาดอากาศหายใจ เพื่อให้รับสารภาพว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ
กับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

๒๔) คำร้องที่ ๑๕๔/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่
๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ทหารหน่วยเฉพาะกิจที่ ๓๒ ได้จับกุม
ผู้เสียหายที่ร้านน้ำชาภายในหมู่บ้านหมู่ที่ ๓ ตำบลบาเจาะ อำเภอบาเจาะ
จังหวัดนราธิวาส หลังจากนั้นได้ถูกนำตัวไปควบคุมที่หน่วย
เฉพาะกิจที่ ๓๒ โดยขณะที่ถูกควบคุมตัว ได้ถูกเจ้าหน้าที่ทหารชก
บริเวณปาก ถูกตีบริเวณเอวมีรอยช้ำถูกไฟฟ้าช็อตตามลำตัว และ
ถูกปิดตาแล้วปล่อยให้สุนัขกัดจนริมฝีปากแตก จนกระทั่งสลบในเวลา
ต่อมา

๒๕) คำร้องที่ ๒๑๔/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่
๓ เมษายน ๒๕๕๓ ผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ทหารจับและควบคุมตัวไปไว้ที่
ค่ายอิงคยุทธบริหาร ได้ถูกเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนในห้องที่มีอุณหภูมิ
เย็น และเจ้าหน้าที่ได้ใช้กระดาม้วนแล้วฟาดที่ศีรษะ มีรอยฟกช้ำ
ที่บริเวณข้อมือ และถูกเจ้าหน้าที่ข่มขู่ว่าหากไม่รับสารภาพว่าเกี่ยวข้องกับ
กับเหตุการณ์ความไม่สงบจะถูกทำร้ายร่างกาย

๒๖) คำร้องที่ ๒๔๘/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่
๗ เมษายน ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรจะก๊ะ อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา แต่งกายนอกเครื่องแบบ ได้เข้าจับกุมผู้เสียหาย
และทำร้ายร่างกายด้วยการเตะที่ใบหน้า ใช้ด้ามอาวุธปืนยาวทาบ
บริเวณปาก ใช้กล้องเหล็กทาบที่หน้าอก หลังจากนั้นถูกนำตัวไปควบคุมที่
กรมทหารพรานที่ ๔๑ โดยไม่มีการนำตัวไปรักษาอาการบาดเจ็บ

๒๗) คำร้องที่ ๒๘๖/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า ผู้เสียหาย
ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจค้นบ้าน และได้จับกุมตัวไปข่มขู่ทรมาน ซึ่งต่อมา
ได้รับการปล่อยตัว ต่อเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจ
สถานีตำรวจภูธรโคกโพธิ์ แต่งกายนอกเครื่องแบบ ได้เข้าตรวจค้นบ้าน

อีกครั้ง โดยไม่มีหมายค้น และไม่พบสิ่งผิดกฎหมายใด ๆ หลังจากนั้น ผู้เสียหายถูกจับกุมในคดีชิงร้านค้าโอเกะและถูกกล่าวหาว่าเป็นแนวร่วมกลุ่มก่อความไม่สงบ

๒๘) คำร้องที่ ๓๒๖/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวจากตำบลกาเยาะมาตี อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส และนำตัวมาควบคุมไว้ที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร ญาติได้เข้าเยี่ยมผู้เสียหายได้สังเกตเห็นบริเวณโบหน้า มีลักษณะบวมช้ำและตาแดง

๒๙) คำร้องที่ ๓๒๗/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ทหารได้นำตัวผู้เสียหายไปที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร ระหว่างทางถูกเจ้าหน้าที่ทหารทำร้ายร่างกายด้วยการใช้มือทุบตีคอ เมื่อถึงค่ายอิงคยุทธบริหารก็ถูกสอบสวน จนถึงเช้าวันรุ่งขึ้นโดยที่ไม่ได้รับประทานอาหารและน้ำ และในการสอบสวนได้ถูกทำร้ายและบังคับให้ยืนกางแขนบนเก้าอี้และใช้ไม้ขนาดใหญ่พันด้วยฟองน้ำตีที่บริเวณหลัง นอกจากนี้ ได้ข่มขู่ให้บอกที่ซ่อนปืน และถูกทรมานตีกรอบหัว และบังคับให้ลงลายมือชื่อในเอกสารว่า ไม่ได้ถูกทำร้ายร่างกาย

๓๐) คำร้องที่ ๓๔๑/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่าเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ทหาร หน่วยเฉพาะกิจปาแซบูตะ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ได้ควบคุมตัวผู้เสียหายไปที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร ญาติได้เข้าเยี่ยมผู้เสียหาย ได้รับทราบ ว่า เจ้าหน้าที่ทหารใช้ถุงพลาสติกคลุมศีรษะและข้อมือทรมานด้วยการตบตี และบีบคอเป็นเวลานาน เพื่อให้รับสารภาพตามข้อกล่าวหา

๓๑) คำร้องที่ ๓๕๖/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ทหารได้ควบคุมตัวผู้เสียหายไปทำการสอบสวนเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่วัดช้างไห้ (ฉก.๒๔)

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายแพทย์วันรัตน์ พิทักษ์วัชร นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายประนัญ สุวรรณกิติ รองเลขาธิการฯ
แพทย์หญิงคุณหญิงภรณ์ทิพย์ ไรจนสุนันท์ ร่วมประชุมคณะอนุกรรมการ
ขยายแดนภาคใต้ ครั้งที่ ๖/๕๓ ณ ห้อง ๗๐๙ เพื่อพิจารณาคำร้องเรียน
กรณีมีผู้เสียชีวิต ในระหว่างการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายประจักษ์ สุวรรณภักดี รองเลขาธิการ
แพทย์หญิงคุณหญิงภารณีทิพย์ ไกรสนันท์ ประชุมหารือกรณีความรุนแรง
ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ครั้งที่ ๖/๕๓
ณ ห้องประชุม ๗๐๔ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ขณะถูกควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ได้ทำร้ายร่างกายโดยการเตะที่หน้าอกหลายครั้ง

๓๒) คำร้องที่ ๓๕๘/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ไม่ทราบสังกัดพร้อมอาวุธปืน ได้บุกเข้าบ้านผู้เสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาต และสอบถามเกี่ยวกับเพื่อนของผู้เสียหาย ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ทหารได้ทำร้ายร่างกายผู้เสียหายด้วยการปิดตา ใช้เท้าเหยียบมือทั้งสองข้าง เหยียบศีรษะ และใช้มีดขีดที่แขนทำให้ได้รับบาดเจ็บ

๓๓) คำร้องที่ ๔๐๗/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรบ้านโหนด อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา นำหมายศาลเข้าค้นบ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลเปียน อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา เพื่อจับผู้เสียหาย โดยขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าตรวจค้นได้ทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย

๓๔) คำร้องที่ ๔๑๙/๒๕๕๓ ตามคำร้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ผู้เสียหายซึ่งทำงานด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรและการอนุรักษ์ การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ได้ถูกเจ้าหน้าที่ทหารที่ด่านตรวจอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา แจ้งว่าผู้เสียหายมีรายชื่ออยู่ในระบบฐานข้อมูลแนวร่วมผู้ก่อการร้าย และแจ้งให้ผู้ร้องไปอบรมเกี่ยวกับความมั่นคง จากนั้นได้มีการทำประวัติและปล่อยตัวไป แต่ผู้เสียหายก็ยังได้รับความไม่สะดวกในการเดินทางจากการตรวจของเจ้าหน้าที่ทหารตามด่านต่าง ๆ อีกหลายครั้ง ผู้เสียหายจึงรู้สึกกังวลเกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยในชีวิต

ทั้งนี้ คำร้องดังกล่าวข้างต้นที่นำมาตรวจสอบเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่องที่ผ่านมา ซึ่งในบางเรื่องคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจำเป็นต้องดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดในบางคำร้องต่อไป

๕.๒ สรุปคำชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนดังกล่าวสรุปได้ว่า มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำทารุณ และมีการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรมต่อผู้ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ขั้นตอนการปิดล้อม ตรวจค้น ขั้นตอนการจับกุมตัวและการเชิญตัว ขั้นตอนการควบคุมตัว และขั้นตอนการสอบสวนหรือการซักถาม ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการตรวจสอบกรณีดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมอบให้คณะอนุกรรมการฯ เชิญผู้ถูกร้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงและให้ส่งพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาตรวจสอบ ได้แก่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้) ศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ค่ายอิงคยุทธบริหาร หน่วยเฉพาะกิจในพื้นที่ (ฉก.หมายเลขสองตัว) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในพื้นที่เกิดเหตุ และสถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ

ผู้ถูกร้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบในหลายกรณี โดยมี ๕ กรณีได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง และในบางกรณียังไม่มีคำชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนแต่อย่างใด รวมทั้งบางคำร้องอยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งเรื่องร้องเรียนที่ชี้แจงต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นั้น สรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจถูกกล่าวหาว่ามีการกระทำทารุณและมีการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่น

ที่โรมนุษยธรรมต่อผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑) ขั้นตอนการปิดล้อม ตรวจค้น

กรณีการเข้าปิดล้อมตรวจค้นและมีผู้ได้รับบาดเจ็บ ได้แก่ การถูกยิง หรือมีรอยฟกช้ำตามร่างกาย ในบางกรณีผู้ต้องสงสัยมีเจตนาที่จะทำร้ายเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารให้ถึงแก่ชีวิต ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงมีการใช้อาวุธปืนประจำกายยิงที่บริเวณขาเพื่อยับยั้งมิให้ทำร้ายเจ้าหน้าที่ ซึ่งถือว่าเป็นการป้องกันตัวที่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ในบางกรณีที่ผู้ต้องสงสัยมีร่องรอยหรือบาดแผล นั้น เป็นธรรมดาที่เกิดขึ้นได้จากการกอดรัดพิดเหวี่ยงหรือต่อสู้กันทั้งสองฝ่ายในระหว่างปฏิบัติการมิได้เกิดจากการซ้อมทรมานรุนแรงแต่อย่างใด

๒) ขั้นตอนการจับกุมตัวหรือการเชิญตัว

เมื่อมีการเข้าไปดำเนินการจับกุมผู้ต้องหาหรือเชิญตัวผู้ต้องสงสัยตามหมายจับหรือหมายเรียกตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

กรณีบาดเจ็บที่ได้รับจากการเข้าจับกุมหรือถึงขั้นเสียชีวิตในเวลาต่อมา นั้น เกิดขึ้นจากต่อสู้กันและกอดรัดพิดเหวี่ยงในขณะที่เจ้าหน้าที่เข้าจับกุมผู้ต้องสงสัย สำหรับกรณีที่มีการเสียชีวิตระหว่างการจับกุมตัว ได้ยืนยันว่าเจ้าหน้าที่ทุกนายปฏิบัติหน้าที่โดยใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และมีการปฏิบัติตามขั้นตอนของการใช้อาวุธทุกประการ แต่เนื่องจากผู้ต้องสงสัยได้มีการใช้อาวุธและขัดขืนการจับกุมแล้วหลบหนี จึงทำให้มีการต่อสู้กัน ส่งผลให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่และผู้ต้องสงสัยได้รับบาดเจ็บทั้งสองฝ่าย และในบางกรณีทำให้ผู้ต้องสงสัยเสียชีวิต ซึ่งจากรายงานทางการแพทย์ของโรงพยาบาลยะลาระบุว่า ได้รับตัวผู้เสียหายรายหนึ่ง มาทำการรักษาโดยการส่งต่อมา

จากโรงพยาบาลปัตตานี โดยมีอาการไม่รู้สึกตัว ต้องใส่ท่อช่วยหายใจ
รุกรานตาไม่ตอบสนองต่อแสง ได้ทำการรักษาประมาณ ๕ ชั่วโมง
และเสียชีวิตเนื่องจากสมองบวมซ้ำ

๓) ขั้นตอนการควบคุมตัว

๓.๑) กรณีการจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย นั้น
จะดำเนินการโดยหน่วยเฉพาะกิจในพื้นที่แล้วควบคุมตัวนำส่งศูนย์
เสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๕ ทวิ
แห่งพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยในระหว่าง
การควบคุมตัวไม่ปรากฏการใช้ความรุนแรงในลักษณะการซ้อมทรมาน
อันเป็นการกระทำที่อาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแต่อย่างใด
สำหรับอำนาจในการควบคุมตัวเป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหาร
ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และต้องได้รับอนุมัติ
ดำเนินการจากกองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร หรือ
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า ก่อนการ
ดำเนินการทุกครั้ง

๓.๒) สำหรับกรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ต้องสงสัย
เสียชีวิตในระหว่างการถูกควบคุมตัวจากหน่วยเฉพาะกิจมาที่ศูนย์
เสริมสร้างความสมานฉันท์ ผู้เสียหายรายหนึ่งเสียชีวิตในระหว่าง
การถูกควบคุมตัว นั้น เกิดจากกลุ่มคนร้ายไม่ทราบจำนวนข่มขู่
ขูดลาดตระเวนยานยนต์ หน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารพรานที่ ๔๑
ขณะลาดตระเวนในพื้นที่รับผิดชอบ จึงทำให้ผู้เสียหายดังกล่าว เสียชีวิต
จากเหตุการณ์ถูกข่มขู่มัดติดดังกล่าว ซึ่งจากผลการชันสูตรศพผู้เสียหาย
ดังกล่าวของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ที่ระบุว่า พบร่องรอยการถูกทรมาน
ก่อนเสียชีวิต ได้แก่ รอยฟกช้ำบนใบหน้า หน้าอก หลัง และมีแผล
ถูกยิงที่หัวไหล่ด้านซ้าย สำหรับกรณีที่มีการร้องเรียนว่าผู้ต้องสงสัย
รายอื่น ๆ ถูกกระทำทรมานในระหว่างถูกควบคุมตัวที่ศูนย์เสริมสร้าง

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายไพฑูรย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายชูชัย
ศุภวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือ
เยี่ยวยา กรณีความไม่สงบชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๐-๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพฑูลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นำคณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ พร้อมด้วยแพทย์หญิงคุณหญิงภารณีทิพย์ ไรจนสุนันท์ ร่วมประชุมพิจารณาร่างแนวทางการขั้นสุดตามกระบวนการทางด้านวิทยาศาสตร์ ตามหลักศาสนาอิสลาม เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมโนโวเทลเซ็นทารา หาดใหญ่

ความสมานฉันท์ ไม่ได้มีการกระทำตามที่ถูกร้องเรียนแต่อย่างใด และได้ยืนยันว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ แต่ให้การดูแลผู้ต้องสงสัยเป็นอย่างดี

๓.๓) กรณีได้รับบาดเจ็บในระหว่างถูกควบคุมตัว ที่หน่วยเฉพาะกิจในพื้นที่จากรายงานผลการตรวจร่างกายของ โรงพยาบาลศูนย์ยะลา และประวัติการรักษาพยาบาล ของผู้เสียหาย รายหนึ่งพบว่าถูกทำร้ายร่างกาย มีอาการอาเจียนมาก ผู้ป่วยมีอาการปวดบริเวณชายโครงข้างซ้าย แพทย์ได้ตรวจพบว่าผู้ป่วยรู้สึกตัวดี (E4 V5 M6) ฟังปอดได้เท่ากันทั้งสองข้าง พบว่ามีรอยบวมซ้ายบริเวณ ชายโครงด้านซ้ายและขวา คลำหรือสัมผัสพบว่า มีเสียงลมอยู่ใต้ ผิวหนัง มีรอยขีดข่วนทั่วทั้งแผ่นหน้าและแผ่นหลัง คำวินิจฉัย มีซี่โครงหักหลายซี่ มีซี่โครงขวาหักอันที่ ๘, ๙ และ ๑๐ และซี่โครงซ้ายหัก อันที่ ๙ และ ๑๐ และมีเลือดออกในช่องปอดด้านขวา ต้องเจาะปอด เพื่อระบายเลือด ทำให้เกิดภาวะไตวายเฉียบพลันจากการที่กลืนเนื้อ ถูกทำลายเป็นบริเวณกว้าง

๔) ขั้นตอนการซักถาม

๔.๑) กระบวนการซักถามผู้ต้องสงสัยของศูนย์ พิทักษ์สันติ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาศัย อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยก่อนดำเนินการซักถาม ได้มีการตรวจร่างกาย ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยทั้งก่อนจับตัวและก่อนการส่งตัวเพื่อ ดำเนินคดี และในระหว่างดำเนินการซักถามผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัย เจ้าหน้าที่จะดูแลเป็นอย่างดี มิได้ถูกทำร้ายร่างกาย ขู่บังคับ หรือ กระทำการใด ๆ อันทำให้เสียชื่อเสียงและสิทธิมนุษยชน หรือกระทำการใด อันเป็นการขัดต่อหลักกฎหมาย แต่อย่างใด

๔.๒) กระบวนการซักถามของศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ค่ายอิงคยุทธบริหาร บางกรณีมีการซักถามผู้ต้องสงสัยโดยใช้เวลานานเกินปกติ ได้แก่ มีการเริ่มซักถามช่วงกลางวันถึงเช้า โดยให้พักการซักถามเพื่อให้ผ่อนคลายเป็นระยะ แต่ในระหว่างการซักถามไม่มีการบังคับขู่เข็ญแต่อย่างใด เนื่องจากมีผู้เสียหายรายหนึ่ง ซึ่งถูกกระทำในลักษณะดังกล่าว จนกระทั่งมีอาการป่วย เนื่องจากมีความเครียด อ่อนเพลีย และความดันโลหิตสูง ได้ส่งตัวไปรักษาพยาบาลโดยจัดให้พักห้องคนไข้พิเศษ และได้มอบเงินเป็นค่าเสียเวลาและเงินช่วยเหลือหลังจากที่ปล่อยตัวกลับบ้านแล้ว นอกจากนี้ ในบางกรณีที่มีการร้องเรียนว่าถูกทำร้ายร่างกายในระหว่างการซักถามและต้องการไปตรวจร่างกายในโรงพยาบาลของรัฐที่นอกเหนือจากโรงพยาบาลค่ายอิงคยุทธบริหาร นั้น ไม่ได้มีเจ้าหน้าที่ทำร้ายร่างกายแต่อย่างใด แต่เป็นการเข้าใจผิดของญาติที่มาเยี่ยม ซึ่งได้จัดเจ้าหน้าที่ไปพบญาติและทำความเข้าใจกันแล้ว นอกจากนี้ ผู้เสียหายอีกรายหนึ่งซึ่งถูกทำร้ายร่างกายในระหว่างการซักถามได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่า เจ้าหน้าที่กระทำการดังกล่าวด้วยบันดาลโทสะ จึงได้ลงโทษว่ากล่าวตักเตือนและย้ายให้ไปปฏิบัติหน้าที่อื่น

๕.๓ ข้อค้นพบ

จากการลงพื้นที่พบผู้เสียหายหรือญาติของผู้เสียหายเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติม การจัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรเอกชน ด้านสิทธิมนุษยชน และการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว ได้ประมวลข้อมูลแล้วมีข้อค้นพบ ดังนี้

- ๑) จากการตรวจสอบกรณีต่าง ๆ และติดตามสถานการณ์

การซ้อมทรมานอย่างโหดร้าย มีข้อกังวลว่าการซ้อมทรมานที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรก หลังจากเกิดเหตุการณ์ปล้นปืนเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๗ ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยอาจเป็นการรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่และผู้บริหารระดับสูง

๒) การทรมานโดยการซ้อมทำร้ายร่างกาย และการขู่เข็ญให้กลัวได้มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือโดยการรู้เห็นเป็นใจโดยเจ้าหน้าที่รัฐ อ้างว่าเป็นการปฏิบัติการเพื่อ “ขยายผล” โดยมีวัตถุประสงค์พิเศษเพื่อหาข่าว ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบ หรือเพื่อเป็นการลงโทษผู้ต้องสงสัยโดยพลการเนื่องจากเจ้าหน้าที่เชื่อว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้กระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐจริง

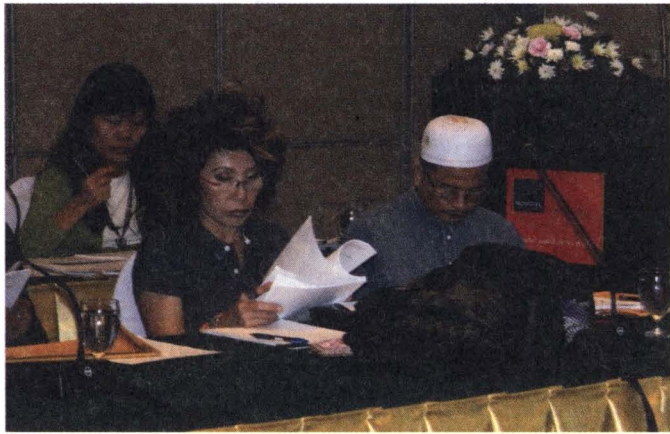
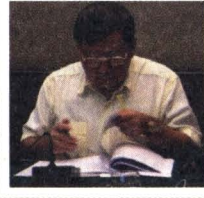
ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการทรมานมักเป็นผู้ต้องสงสัยที่เป็นชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู โดยพบว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงบางคนมีทัศนคติเชิงลบกับกลุ่มบุคคลดังกล่าว โดยเห็นได้จากการเผยแพร่ข่าวตามสื่อมวลชน และการปฏิบัติการต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ที่มีลักษณะของการเลือกปฏิบัติ

กฎหมายพิเศษ ได้แก่ พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พุทธศักราช ๒๕๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ การบังคับใช้ได้เปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงกระทำการซ้อมทรมานได้โดยง่าย เช่น การเข้าตรวจค้นจับกุมผู้ต้องสงสัยโดยไม่ต้องมีหมาย การให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารกักตัวบุคคลไว้ได้เป็นเวลาถึง ๗ วัน โดยในบางกรณีไม่มีโอกาสได้รับการเยี่ยมจากญาติหรือปรึกษาทนายความ รวมทั้ง การควบคุมตัวตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นเวลา ๓๐ วัน ในสถานที่ที่มีใช่เป็นที่ควบคุมตัวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓) มีรูปแบบการทรมานที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจหรือเป็นการกระทำที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เช่น

- การคลุมศีรษะด้วยถุงพลาสติกให้หายใจไม่ออก
- ใช้บุรีจี้ตามร่างกาย
- การตบบ้องหู
- การล่ามสนับไว้ใกล้กับผู้ถูกควบคุมตัว
- เอาปิ่นและหรือมีดจี้บริเวณศีรษะ
- เตะ ต่อย บริเวณใบหน้าและร่างกาย
- ให้อยู่ภายใต้อุณหภูมิที่ร้อนหรือเย็นเกินไปเป็นเวลานานเกินไป
- ใช้ไฟฟ้าช็อตตามร่างกาย
- การสอบสวนโดยใช้ระยะเวลายาวนานโดยไม่ให้พักผ่อนในเวลากลางคืน
- การสอบสวนในห้องที่มีอุณหภูมิต่ำมาก
- การใช้ฟองน้ำพันกับไม้แล้วใช้ตีที่ลำตัว
- ใช้มีดขีดที่แขน
- ปิดตาแล้วทำร้ายร่างกาย
- การข่มขู่ คุกคาม และการกดดันทางจิตใจ

๔) ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทรมานมักจะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและตำรวจ ที่ปฏิบัติการจับกุม ควบคุมตัว และซักถามผู้ต้องสงสัยที่ถูกจับกุมภายใต้กฎหมายพิเศษ โดยการซ้อมทรมานมักจะเกิดขึ้นในขณะหรือหลังจากการจับกุม หรือในสถานที่ควบคุมตัวของทางราชการที่ผู้ถูกควบคุมตัวไม่ได้รับการเยี่ยมจากญาติหรือมีโอกาสปรึกษากับทนายความ

นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพบูลย์ วรหะไพฑูรย์ กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นำคณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ พร้อมด้วย
แพทย์หญิงคุณหญิงกรณิทธิพย์ ไรจน์สุนันท์ ร่วมประชุมพิจารณาร่างแนวทาง
การขึ้นสูตรศพตามกระบวนการทางด้านวิทยาศาสตร์ ตามหลักศาสนาอิสลาม
เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมโนโวเท็ลเซินทารา หาดใหญ่

นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพฑูลย์ วรหะไพฑูรย์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นำคณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ พร้อมด้วยแพทย์หญิงคุณหญิงภรณ์ทิพย์ ไรจนสุนันท์ ร่วมประชุมพิจารณาร่างแนวทางการขึ้นสู่ตรศพตามกระบวนการทางด้านวิทยาศาสตร์ ตามหลักศาสนาอิสลาม เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมโนโวเท็ลเซินทารา หาดใหญ่

๕) สภาพสถานที่ควบคุมตัวไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์สากล เนื่องจากอำนาจตามกฎหมายการศึกษานั้น ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารสามารถกักตัวบุคคลไว้ในสถานที่ใดก็ได้ และการควบคุมตัวตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ก็ไม่เหมาะสม เช่น ศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ค่ายอิงคยุทธบริหาร และค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า มีพื้นที่จำกัดไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้ถูกควบคุมตัวที่มีเป็นจำนวนมาก สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่ำกว่ามาตรฐานโดยทั่วไป เช่น ไม่มีเครื่องนอน ห้องน้ำขาดการดูแล บรรยากาศในเรือนนอนไม่เหมาะสม เป็นต้น นอกจากนี้ สถานที่คุมขังไม่ได้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบและดูแลของหน่วยงานอิสระ หรือหน่วยงานที่แตกต่างจากหน่วยงานที่จับกุมและสอบสวน ทำให้ไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุล

๖) หน่วยงานด้านความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายพิเศษยังไม่ได้กำหนดให้มีมาตรการในการป้องกันการซ้อมทรมานอย่างเพียงพอ เช่น กฎระเบียบปฏิบัติในการตรวจค้น จับกุมผู้ต้องสงสัย การตรวจร่างกายผู้ถูกจับกุม ระเบียบในการรับตัวและส่งตัวผู้ถูกควบคุม การเยี่ยม การพบทนายความ การแจ้งญาติ การแจ้งสิทธิและข้อกล่าวหาและเหตุผลในการจับกุม ฯลฯ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วมีระเบียบปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ระเบียบของกรมราชทัณฑ์และหลักมาตรฐานสากลที่สามารถนำมาปรับใช้ได้อยู่แล้ว

๗) มีกรณีซ้อมทรมานจำนวนมากที่ไม่ได้มาร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งจากข้อมูลของศูนย์ทนายความมุสลิมที่รับเรื่องร้องเรียน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ถึง เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ ได้มีผู้มาร้องเรียนกรณีการซ้อมทรมานจำนวนมากถึง ๙๒ กรณี ซึ่งบางกรณีได้มีการร้องเรียนไปยังผู้บังคับบัญชาระดับสูง

และทราบว่า มีบางกรณีที่เจ้าหน้าที่ระดับสูงได้สอบสวนและลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดตามข้อกล่าวหาไปแล้วอย่างน้อย ๓ กรณี อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปเมื่อมีการร้องเรียนเพื่อขอให้ตรวจสอบกรณีข้อกล่าวหาว่ามีการซ้อมทรมาน หน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบต่อข้อกล่าวหา นั้น ๆ มักไม่ให้ความสำคัญกับเหยื่อที่ถูกซ้อมทรมาน ไม่อนุญาตให้คณะอนุกรรมการฯ ที่ได้รับมอบหมาย เข้าเยี่ยมโดยทันทีที่มีการร้องขอ โดยมักอ้างกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อบ่ายเบี่ยงการเข้าเยี่ยมโดยพลัน นอกจากนี้ ไม่สามารถสัมภาษณ์ผู้ถูกควบคุมตัวได้โดยลำพังและอิสระ

มีเพียงบางกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในต่อข้อกล่าวหาเรื่องการซ้อมทรมานนั้น ๆ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบภายในมักเป็นบุคคลในหน่วยงานเดียวกัน

จึงทำให้ไม่มีความโปร่งใสและเที่ยงธรรม โดยจะรายงานผลการตรวจสอบว่า ไม่มีเหตุการณ์ซ้อมทรมานตามข้อกล่าวหาซึ่งขัดกับผลการตรวจร่างกายของผู้เสียหายซึ่งเป็นหลักฐานทางการแพทย์ ฯลฯ กระทั่งละเลยไม่ดำเนินการขอให้ศาลไต่สวนการเสียชีวิตระหว่างการควบคุมตัว เช่น กรณีของนายอัลฮารี สะมาแอ เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังไม่อำนวยความสะดวกหรือบ่ายเบี่ยงการตรวจสอบจากคณะอนุกรรมการฯ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือหน่วยงานอิสระอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากการตรวจสอบกันเองเป็นการภายในนั้น มีรายงานว่า ไม่มีการซ้อมทรมานเกิดขึ้นจริง ทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดทั้งทางวินัยและทางอาญาได้ซึ่งต่างจากข้อเท็จจริงและผลการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการฯ

๔) ผู้เสียหายซึ่งเป็นเหยื่อของการถูกซ้อมทรมานได้รับบาดเจ็บทั้งทางร่างกายและจิตใจ บางรายเสียชีวิต แต่ไม่มีการรักษาพยาบาล

รวมทั้งการติดตามรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูร่างกายและสภาพจิตใจอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น การชดเชยค่าเสียหายที่ได้รับจากการซ้อมทรมานให้แก่เหยื่อหรือครอบครัวใด ๆ ยิ่งไปกว่านั้น ยังไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการทำความผิดถูกลงโทษทางวินัยและอาญาแต่อย่างใด

๙) มาตรการทางกฎหมายไม่เอื้อต่อการส่งเสริมและคุ้มครองเหยื่อที่ถูกซ้อมทรมาน เช่น กรณีที่เหยื่อต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบกับการซ้อมทรมานเอง การที่กฎหมายพิเศษ เช่น พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๖ ที่ให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นอย่างหนึ่งอย่างใดในเรื่องอำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร บุคคลจะร้องขอค่าเสียหายหรือค่าปรับอย่างหนึ่งอย่างใดแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไม่ได้เลย นอกจากนี้ เหยื่อมีอุปสรรคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม คือ มีความหวาดกลัวต่อการคุกคามข่มขู่ของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง การไม่กล้าร้องเรียน ไม่กล้าไปแจ้งความ

๑๐) หากปรากฏข้อเท็จจริงเป็นที่ประจักษ์และมีพยานหลักฐานเพียงพอว่า บุคคลใดที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎหมาย ก็ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายทุกกรณี เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยเร็ว เพื่อให้ศาลพิพากษาลงโทษต่อไป

๖. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณากรณีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำทรมานกับผู้ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ทหารหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ทั้งในขั้นตอนการปิดล้อมตรวจค้น การจับกุมตัวหรือการเชิญตัว การควบคุมตัว และการซักถาม มีความเห็น ดังนี้

๖.๑ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงมีหลายกรณีที่มีลักษณะเข้าข่ายการใช้กำลังบังคับที่ไม่เหมาะสม และมีลักษณะที่เป็นการกระทำความผิดหรือการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรม ซึ่งในบางกรณีได้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนและลงโทษทางวินัย หรือมีการเยียวยาความเสียหายคณะกรรมการฯ เห็นว่า การลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิด และการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย เป็นสิ่งที่ดำเนินการโดยถูกต้อง และขอสนับสนุนให้มีการดำเนินการดังกล่าวในทุกกรณีที่พบว่าเจ้าหน้าที่มีการกระทำที่เป็นความผิด

๖.๒ เรื่องร้องเรียนในลักษณะดังกล่าวมีการพัฒนารูปแบบการกระทำที่จะทำให้ไม่สามารถตรวจพบร่องรอยบาดแผล มีการข่มขู่ และการกดดันด้านจิตใจ คณะกรรมการฯ เห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงยังขาดมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิด

๖.๓ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน การใช้มาตรการต่าง ๆ กับผู้ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบ เพื่อให้ได้ข้อสนเทศในคดีอาญา หรือเพื่อสอบสวนขยายผล คณะกรรมการฯ เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคำนึงถึงพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีค่อนข้างน้อย หรือมิได้ใช้มาตรการใด ๆ เท่าที่จำเป็นตามความฉุกเฉินของสถานการณ์

เนื่องจากยังมีเรื่องร้องเรียนในลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการที่ประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดให้การซ้อมทรมานเป็นความผิดร้ายแรงตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานฯ ทำให้เกิดช่องว่างที่ให้ผู้กระทำความผิด

นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นำคณะอนุกรรมการขายแดนภาคใต้ พร้อมด้วยแพทย์หญิงคุณหญิงภรณ์ทิพย์ ไรจนสุนันท์ ร่วมประชุมพิจารณาร่างแนวทางการขึ้นสูตรศพตามกระบวนการทางด้านวิทยาศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมโนโวเท็ลเซ็นทารา หาดใหญ่

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายไพฑูลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นายชูชัย
ศุภวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือ
เยี่ยวยา กรณีความไม่สงบชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๐-๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ไม่ถูกต้องโทษ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะไม่ให้มีการกระทำในลักษณะที่เป็นการทรมาน หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือเป็นการสร้างเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามที่ได้มีการรับรองและคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไม่มนุษยธรรม หรือที่ย้ายศักดิ์ศรี ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงเห็นควรกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาเพื่อเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการด้านกฎหมาย ด้านสิทธิมนุษยชน ศึกษา ด้านกลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการเยียวยา และกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาลตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๘ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เช่น พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๘ มาตรา ๑๖ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๖(๗) และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๗ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖

ทั้งนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประสงค์ให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาให้เป็นไปตามกรอบในกลไกของการป้องกัน การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการเยียวยา เพื่อเป็นหลักประกันให้กับประชาชน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในการประสานความร่วมมือ เพื่อมิให้มีการกระทำหรือการละเลย

การกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี โดยมีเป้าประสงค์ให้มีคำร้องในลักษณะนี้เพิ่มขึ้น หากมีการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคำร้องในลักษณะนี้จะลดลง และเกิดความเข้าใจมากขึ้น รวมทั้งขจัดเงื่อนไขที่จะสร้างความไม่เป็นธรรม ดังนี้

มาตรการการแก้ไขปัญหา

๑. มาตรการด้านกฎหมาย

๑.๑ รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีควรพิจารณาการยกเลิกการประกาศใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พุทธศักราช ๒๕๕๗ และยกเลิกการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยดำเนินการอย่างมีขั้นตอนเพื่อยกเลิกสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเร็ว เนื่องจาก การประกาศใช้กฎหมายทั้งสองฉบับนั้น ทำให้ประชาชนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและตกอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายอย่างยิ่งต่อการถูกซ้อมทรมาน

๑.๒ คณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงยุติธรรมควรดำเนินการร่างกฎหมายภายในประเทศ เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ที่สุด และพิธีสารเลือกรับ เช่น กำหนดให้การซ้อมทรมานเป็นความผิดอาญาร้ายแรง การชดใช้ความเสียหาย รวมทั้งผู้เสียหายและครอบครัวควรได้รับการชดใช้ค่าเสียหาย และการเยียวยาทั้งทางร่างกายและจิตใจที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

๒. มาตรการด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา

๒.๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ และทหาร เป็นต้น ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรสิทธิมนุษยชนและความรู้ความเข้าใจเรื่องอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ให้กับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม อาทิ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ พยาบาล หน่วยงานนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

๒.๒ ก่อนที่เจ้าหน้าที่จะมาปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หน่วยงานความมั่นคง (กองทัพ) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวเข้ารับการอบรมอย่างเข้มข้นที่หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเรียนรู้ข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งได้กำหนดขึ้นภายใต้หลักการสิทธิมนุษยชนและการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักสากล ตลอดจนการคำนึงถึงวัฒนธรรม ศาสนา วิถีชีวิต ภาษา ประเพณี และอัตลักษณ์ของประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดฝึกอบรมทบทวนให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่อยู่แล้ว ได้มีการทบทวนถึงการปฏิบัติตามมาตรการข้างต้นพร้อมกันไปด้วย หน่วยงานในพื้นที่จึงควรมีการกำกับให้เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่เป็นการละเมิดกฎหมายหรือหลักการสิทธิมนุษยชนในทุกกรณี หากไม่ปฏิบัติตามต้องมีมาตรการป้องกัน และการลงโทษที่ชัดเจน

๒.๓ หน่วยงานความมั่นคง (กองทัพ) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ให้ร่วมกันสร้างความเข้าใจและชักจูงแนวทางปฏิบัติ โดยกำหนดในคู่มือการปฏิบัติหน้าที่และการใช้ชีวิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นการป้องกันการกระทำที่ไม่เหมาะสม หรือการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งคู่มือเพื่อการใช้สิทธิของประชาชนที่สร้างความเข้าใจได้ง่าย เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิเป็นการเฉพาะ เช่น สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เอกสารแจ้งสิทธิเบื้องต้นกรณีถูกจับกุมหรือการถูกเชิญตัวตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

๒.๔ รัฐบาลต้องดำเนินการติดตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖ ของ ๒๐ กระทรวง และส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริง นอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย ๒) ยุทธศาสตร์คุ้มครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน ๓) พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้ง การบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และ ๔) พัฒนานโยบายเครือข่ายทุกภาคส่วน ให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้มีความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและพัฒนไปสู่มาตรฐานสากล

ดังนั้น หากมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะได้ติดตามและตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๓. มาตรการด้านกลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๓.๑ ให้หน่วยงานความมั่นคง (กองทัพ) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติสร้างระบบและวางมาตรการในการป้องกันการทรมานทุกขั้นตอน ตั้งแต่การตรวจค้น จับกุม ควบคุมตัว ส่งตัว รับตัว คุมขัง และย้ายสถานที่คุมขัง หรือปล่อยตัว เช่น มีการทำทะเบียนการตรวจบันทึก การตรวจร่างกาย (โดยแพทย์) ฯลฯ รวมทั้งสร้างระบบให้โปร่งใสและตรวจสอบซึ่งกันและกันได้

๓.๒ หน่วยงานความมั่นคง (กองทัพ) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องกำหนดหน่วยงานที่คุมขังให้แยกต่างหากจากหน่วยงานที่ทำการจับกุม สอบสวน หรือซักถาม โดยต้องเป็นคนละหน่วย และต้องกำหนดระยะเวลาการควบคุมตัวของแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

๓.๓ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพร่วมกับภาคประชาชน จัดให้มีคณะทำงานอิสระให้ทำหน้าที่ในการตรวจเยี่ยมสถานที่และผู้ถูกควบคุมตัวเป็นประจำ เพื่อป้องกันการซ้อมทรมานและให้คำแนะนำเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการซ้อมทรมานที่อาจเกิดขึ้น

๓.๔ หน่วยงานความมั่นคง (กองทัพ) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องปรับปรุงกระบวนการซักถามผู้ต้องสงสัยของเจ้าหน้าที่ทั้งในเชิงด้านการข่าว การแสวงหาข้อมูล หรือการปรับทัศนคติ โดยจะต้องกระทำโดยไม่สร้างเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรม และไม่ใช้วิธีการที่รุนแรง เช่น การซ้อมทรมาน การซักถามโดยใช้ระยะเวลานาน การซักถามในยามวิกาล หรือการกดดันทางจิตใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้ ต้องแจ้งสิทธิผู้ถูกควบคุมตัว จัดห้องซักถามด้วยกระจกเพื่อความโปร่งใส พร้อมทั้งจัดให้มีระเบียบเกี่ยวกับการซักถาม และการเยี่ยมผู้ถูกควบคุมตัวให้ชัดเจน เพื่อเป็นการประกันสิทธิของผู้ถูกควบคุมตัวและญาติของผู้ถูกควบคุมตัวดังกล่าว

๓.๕ หน่วยงานความมั่นคง (กองทัพ) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องดูแลผู้ต้องสงสัยในระหว่างการควบคุมของเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการเชิญตัวผู้ต้องสงสัยมาซักถามและควบคุมตัว จะต้องมีการดูแลและคุ้มครองความปลอดภัยมิให้เกิดการกระทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำด้วยตนเองหรือถูกกระทำด้วยวิธีการใด ๆ เกิดขึ้นอีก

๓.๖ ให้กระทรวงยุติธรรมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้การซักถามผู้ต้องสงสัยเป็นไปตามหลักการ สืบสวน สอบสวน สอดคล้องกับหลักสิทธิในกระบวนการยุติธรรม และดำเนินการโดยผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้มีความชำนาญเฉพาะด้านโดยตรง เมื่อควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยมาซักถามแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเพียงหน่วยเดียวที่ทำหน้าที่ในการควบคุมตัว และการซักถาม ตามขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม

๓.๗ เมื่อผู้ต้องสงสัยตามหมายเรียกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งทางราชการแจ้งว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริสุทธิ์แล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องลบชื่อบุคคลดังกล่าวออกจากกระบบฐานข้อมูลทางทะเบียนว่าเป็นบุคคลถูกออกหมายเรียกที่ยังปรากฏอยู่ตามด่านตรวจต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. มาตรการด้านกระบวนการยุติธรรม

๔.๑ หน่วยงานความมั่นคง (กองทัพ) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าว เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีการซ้อมทรมานโดยเจ้าหน้าที่ ต้องดำเนินการสอบสวนข้อร้องเรียนดังกล่าวโดยพลัน โดยเที่ยงธรรม และโปร่งใส รวมทั้งลงโทษทางวินัย และทางอาญากับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดย

ไม่ละเว้นอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ระดับผู้บังคับบัญชา เพื่อเป็นการส่งสัญญาณให้กับเจ้าหน้าที่ได้ทราบว่า การซ้อมทรมาน ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เป็นอาชญากรรมร้ายแรง และเป็นอาชญากรรมสากล ห้ามไม่ให้มีการทรมานโดยเด็ดขาดไม่ว่าในสถานการณ์ ข้ออ้างเหตุผล หรือเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น

๔.๒ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพต้องกำหนดมาตรการในการคุ้มครองพยาน ปกป้องเหยื่อหรือญาติที่ร้องเรียน ให้พ้นจากการข่มขู่คุกคามโดยเจ้าหน้าที่รัฐ อีกทั้งขจัดอุปสรรคทั้งปวงที่ขัดขวางหรือกีดกันไม่ให้เหยื่อหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการทรมานเข้าถึงความยุติธรรมและการเยียวยาตามอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และพิธีสารเลือกรับ รวมทั้งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๔.๓ หน่วยงานความมั่นคง (กองทัพ) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกจับ กักหรือควบคุมตัว ที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา และมาตรฐานระหว่างประเทศ เช่น สิทธิในการที่จะได้รับการแจ้งเหตุผลในการจับกุม การแจ้งครอบครัว การเยี่ยมเยียน การพบปรึกษาทนายความอย่างเป็นอิสระ

๔.๔ เพื่อความโปร่งใสและป้องกันการซ้อมทรมานให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า เสนอต่อสำนักงานศาลยุติธรรม ให้นำตัวผู้ต้องสงสัยตามหมายแห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มารายงานตัวต่อศาลทุกครั้งที่มีการขอย้ายระยะเวลาการควบคุมตัว เพื่อผู้ต้องสงสัยจะได้พบกับญาติ หรือทนายความ เพื่อสอบถามความเป็นอยู่ หรือหากมีสิ่งใดผิดปกติต่อเนื้อตัวร่างกาย ผู้ต้องสงสัยจะได้แจ้งให้ญาติรับทราบ

๕. มาตรการด้านการเยียวยา

ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมสุขภาพจิต กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรับปรุงระบบหรือมาตรการเยียวยา ต่อผู้เสียหาย และผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกซ้อมทรมานทั้งโดยการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูร่างกายและสภาพจิตใจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการชดเชยค่าเสียหายอย่างเพียงพอแก่บุคคลเหล่านั้น ทั้งต้อง ประกันว่าจะไม่มีเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นอีก

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล

การควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยมาไว้ที่ศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ค่ายอิงคยุทธบริหาร กองทัพภาคที่ ๔ เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กระหน่ำต่อสิทธิมนุษยชน และกระทบต่อสิทธิในกระบวนการยุติธรรม เมื่อภารกิจของศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ดำเนินการโดยไม่สามารถประกันว่าจะไม่มีการซ้อมทรมานผู้ถูกควบคุมตัว หรือการใช้อำนาจหน้าที่ที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนหรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม อาจมีทางเลือก ดังนี้

๑. ควรยุบเลิกศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์

๒. มอบให้หน่วยงานอื่นเป็นดูแลผู้ต้องสงสัยแทนศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

๓. ทดลองงดการประกาศใช้กฎหมายพิเศษเป็นเวลา ๓ เดือน ทั้ง ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พุทธศักราช ๒๕๕๗ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. หากรัฐบาลยืนยันว่าจำเป็นต้องใช้กฎหมายพิเศษ ต้องมีคำอธิบายที่ชัดเจนต่อสาธารณะ และมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นการกระทำต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน ถ้าหากมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน รัฐบาลต้องดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

๗. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นดังกล่าวข้างต้น จึงมีมติให้แจ้งมาตรการการแก้ไขปัญหาเพื่อเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาลดังกล่าวข้างต้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๘ โดยขอรับทราบผลการพิจารณาเบื้องต้นภายใน ๙๐ วัน และผลการดำเนินการในภาพรวมภายใน ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายแท้จริง ศิริพานิช)

(นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายปริญญ์ ศิริสารการ)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(พลตำรวจเอก วันชัย ศรีนวลนัต)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นางวิสา เบ็ญจะมโน)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๗ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๖ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอ มีวาระดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว

อำนาจหน้าที่

๑. ตรวจสอบและรายงานการกระทำ หรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำ หรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้อำนาจต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

๒. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณี ที่เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อ สิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาล รัฐธรรมนูญ

๓. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณี ที่เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด ในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาล ปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

๔. พ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอ จากผู้เสียหายและเป็นกรณีที่เห็นสมควร เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิด สิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ

๕. เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ ต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริม และคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน

๖. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้าน สิทธิมนุษยชน

๗. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่าง หน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

๘. จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้าน สิทธิมนุษยชนภายในประเทศและเสนอต่อรัฐสภา

๙. อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(สำเนา)
ประกาศ
แต่งตั้งประธานกรรมการ
และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่วุฒิสภาได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ให้ความเห็นชอบผู้ซึ่งมีความรู้ หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย จำนวนเจ็ดคน ให้เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และบุคคลทั้งเจ็ดคนได้ประชุมเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำแนะนำของวุฒิสภา ดังต่อไปนี้

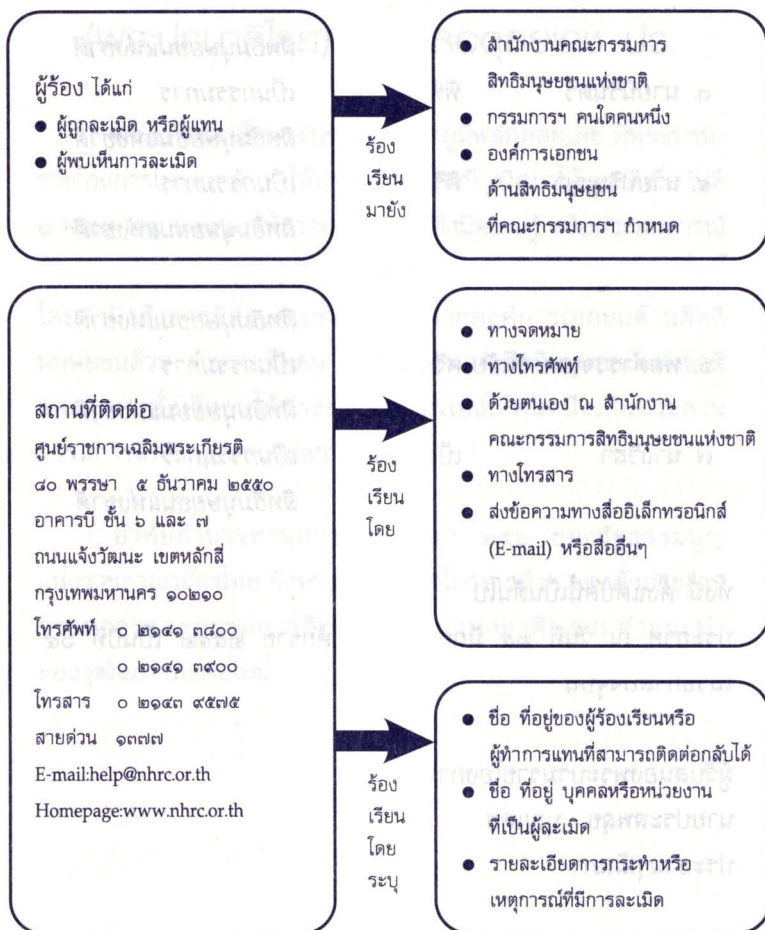
๑. นางอมรา	พงศาพิชญ์	เป็นประธานกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นายแท้จริง	ศิริพานิช	เป็นกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นายนิรันดร์	พิทักษ์วัชร	เป็นกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นายปริญญา	ศิริสารการ	เป็นกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕. นายไพบุลย์	วราหะไพฑูรย์	เป็นกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖. พลตำรวจเอก วันชัย ศรีนวลนัต		เป็นกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๗. นางวิสา	เป็ญจะมโน	เป็นกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นปีที่ ๖๔
ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
นายประสพสุข บุญเดช
ประธานวุฒิสภา

การร้องเรียนเมื่อถูกละเมิดสิทธิ

กระบวนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

รู้สิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

คำอธิบายความหมายของเครื่องหมาย

- รูปทรงดอกบัว** คือ ความมีคุณธรรม ความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์อันเป็นจริยวัตรอันดีงามของคนไทย
- รูปคนล้อมเป็นวงกลม** คือ การสร้างพลังความร่วมมือกับทุกภาคส่วนสังคม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนให้เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาประเทศ
- รูปมือ** คือ การร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ในการโอบอุ้มคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ด้วยหลักแห่งความเสมอภาคและภราดรภาพ
- สีน้ำเงิน** คือ สีของความเชื่อมั่นของประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคม
- คือ ความมุ่งมั่น อดทนในการทำงานเพื่อประชาชน
- คือ ความสามัคคี และการประสานพลังอย่างหนักแน่นจากทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรม สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารบี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๔ ๓๘๐๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๖๓
E-mail : help@nhrc.or.th [www : nhrc.or.th](http://www.nhrc.or.th)
สายด่วน ๑๓๓๗